

Sprawy duże i małe: wszystkie pilne

Dynamiczne zmiany, jakie zapowiadają się w naszej gospodarce odpadami, z pewnością będą wymagać dostosowania istniejącej infrastruktury technicznej do nowych potrzeb.

W tym zakresie mamy dużo do nadrobienia. Luka inwestycyjna jest ogromna, a wraz ze zmianami, które w najbliższym czasie wchodzi w życie, będzie ona jeszcze większa.

Ślimacze tempo

Narastającym od lat i sygnalizowanym przez nas problemem jest ślimacze tempo realizacji inwestycji w gospodarce odpadami. Na każdym etapie inwestowania poza ryzykiem, jakie się wiąże ze zmianami przepisów, ogromnym zagrożeniem jest także zwłoka wynikająca z trudnego do przewidzenia procedowania inwestycji od strony formalnej.

Nowej jakości temu problemowi może dodać sytuacja, gdzie do 31 grudnia 2025 r. 2477 gmin będzie zobligowanych do opracowania ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego. W planie tym niekoniecznie mogą znaleźć się miejsca na lokalizację inwestycji z zakresu gospodarki odpadami, a bez tego jakkolwiek inwestycja będzie niemożliwa. Problemy wydłużające proces inwestycyjny wielokrotnie zgłaszane były przez nas do władz, które nic w tym kierunku nie zrobiły.

Długie i często bezzasadne opóźnienia w wydawaniu decyzji środowiskowej trwają od roku do kilku lat. Następnym problemem, który pojawia się, a który jest także wielokrotnie przez nas zgłaszany, są ciągle zmiany decyzji administracyjnych, czyli pozwoleń zintegrowanych i pozwoleń sektorowych. Te problemy należałoby rozwiązać, jednoznacznie upraszczając procedury, oczywiście nie ograniczając uczestnictwa społeczeństwa w tym procesie.

Odpowiedzialność urzędnika i społecznika

Jednocześnie wskazane byłoby wprowadzenie odpowiedzialności za bezzasadne blokowanie inwestycji, co także wielokrotnie postulowaliśmy. Dobrze byłoby, gdyby wydanie pozwolenia zintegrowanego mogło być procedowane na etapie realizacji inwestycji, mając decyzję środowiskową i szczegółowy projekt techniczny. Dawałoby to pewność, że po wybudowaniu danej instalacji i wydatkowaniu środków będzie ona mogła zostać uruchomiona w przewidywalnym czasie. W tej chwili takiej sytuacji nie ma, skutkiem czego wiele nowych inwestycji stoi gotowych do eksploatacji, lecz są nieeksploatowane ze względu na brak decyzji administracyjnej.

Od stycznia 2025 roku wchodzi w życie przesunięte o rok rozporządzenie w sprawie selektywnego zbierania odpadów budowlanych. Jak wiemy doskonale, nic w tej kwestii się nie

zadziało i w tej chwili znajdujemy się w sytuacji podobnej do tej z ubiegłego roku, kiedy to rzutem na taśmę przesunięto wejście w życie rozporządzenia o jeden rok. Czy sytuacja znów się powtórzy?

Następnym tematem mało obecnie poruszonym w mediach jest wiszący nad nami jak miecz Damoklesa problem tekstyliów. Jak wiemy, już wkrótce, bo od 1 stycznia 2025 r., tekstylia zostaną objęte obowiązkową selektywną zbiórką. Zbierzemy ich wkrótce ogromne ilości. Obecnie tekstylia to nie jest bawełna i len, to mieszanina różnego rodzaju tworzyw, gdzie bawełna i len stanowią pewien udział, lecz nie są składnikiem dominującym. Aby przetworzyć tego typu odpady, należy je rozsegregować, a następnie przekazać do specjalistycznych procesów w celu dalszego zagospodarowania. Działających w tym zakresie instalacji w Polsce jeszcze nie ma w liczbie adekwatnej do potrzeb. Aby powstrzymać rosnącą falę konsumpcjonizmu i działania impulsowego – w czym oczywiście ogromny udział ma przemysł, który pragnie sprzedawać swoje produkty i jest to zrozumiałe – należy podjąć działania, w tym działania informacyjne i edukacyjne, które będą miały na celu ograniczenie wytwarzania tego typu odpadów. Jest to jednak wbrew aktualnym trendom społecznym.

Moda sezonowa stała się wyznacznikiem życia i wyznacznikiem akceptacji społecznej. Przeciwstawienie się tego typu trendom jest bardzo trudne i wymaga odwagi. Jednakże mając na uwadze ekologię, ochronę zasobów planety, ochronę środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu, należy te działania podjąć szybko i zdecydowanie. Jest to ten element ochrony środowiska, który przy minimalnych nakładach może przynieść ogromne efekty w poziomie emisji i zużycia pierwotnych surowców energetycznych i produkcyjnych.

Każdy z tych elementów, z którymi się zmagamy lub zmagać będziemy, przekłada się na rosnące koszty gospodarowania odpadami, które finalnie ponosi obywatel – raz jako mieszkaniec i członek danej wspólnoty, drugi raz jako konsument nabywający produkty w placówkach handlowych, a po raz trzeci jako podatnik. Dlatego wszyscy oczekujemy z utęsknieniem na realny i przyjazny ROP, który obejmie wszystkie opakowania i produkty oraz sprawnie prowadzone procedury administracyjne. Obserwując pierwsze sygnały nowej kadencji, dobiegające z Brukseli, jest duże prawdopodobieństwo, że w najbliższej przyszłości nie będziemy się nudzić.

Piotr Szewczyk

Rada RIPOK Związek Pracodawców

Czyste miasta i czyste gminy

Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZUOK) „Orli Staw” to kompleksowe centrum zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących z 24 miast i gmin z województw wielkopolskiego i łódzkiego, tworzących Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”.

Zakład zlokalizowany jest w gminie Ceków-Kolonia (województwo wielkopolskie), a oddany został do użytku pod koniec 2006 r.

Maksymalizacja odzysku

Od 2012 r. w Zakładzie stosowany jest system zarządzania środowiskowego wg normy PN-EN ISO 14001:2015. W pracy firmy szczególne znaczenie ma nacisk na maksymalizację odzysku odpadów oraz dbałość o to, by przeprowadzane procesy ich zagospodarowywania jak najmniej obciążały środowisko naturalne.

Integralną częścią ZUOK-u „Orli Staw” jest uruchomiona w 2010 r. Stacja Przeładunkowa Odpadów Komunalnych w Sieradzu. Obsługuje ona sześć gmin z terenu województwa łódzkiego i stanowi punkt przeładunkowy dla całego strumienia odpadów komunalnych z tego rejonu, które następnie przewożone są do „Orlego Stawu”. Na terenie Stacji znajduje się punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) dla miasta Sieradza, dla gminy Sieradz oraz dla gminy Goszczanów.

W ramach projektu pn. „Modernizacja ZUOK Orli Staw jako Regionalnego Centrum Recyklingu” powstała, wyposażona w nowoczesne urządzenia technologiczne, instalacja do sortowania odpadów. Nowa, w pełni zautomatyzowana linia technologiczna sortowania odpadów – połączona ze starą, zmodernizowaną linią – pozwoliła na zwiększenie przepustowości całej instalacji w odpowiedzi na rosnący strumień odpadów z terenu gmin należących do Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”. Dzięki modernizacji możliwe jest dokładniejsze sortowanie odpadów i wydzielanie bardziej jednorodnych oraz liczniejszych frakcji odpadów o lepszej jakości, co umożliwia ich sprzedaż jako wysokogatunkowych surowców wtórnych.

Przetwarzanie biologiczne

Nowo powstała instalacja do biologicznego przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji (fermentacji) jest największym z przedsięwzięć zrealizowanych w ramach modernizacji Zakładu. W „Orlim Stawie” funkcjonuje jedna z najnowocześniejszych i jednocześnie pierwsza w Polsce tego typu instalacja, przetwarzająca selektywnie zbierane odpady biodegradowalne na biogaz służący do produkcji zielonej energii elektrycznej i ciepłej, wykorzystywanej na potrzeby Zakładu.

W wyniku modernizacji ZUOK „Orli Staw” stał się nowoczesnym centrum recyklingu o dużym poziomie automatyzacji oraz wysokiej efektywności energetycznej.

Dzięki tym inwestycjom została stworzona infrastruktura techniczna pozwalająca na zdecydowaną poprawę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w sposób zgodny z hierarchią postępowania z nimi oraz z krajowymi i unijnymi wymaganiami w tym zakresie.

Jednym ze statutowych zadań Związku jest edukacja ekologiczna społeczeństwa, a w szczególności najmłodszych mieszkańców obsługiwanych przez niego gmin członkowskich. Na terenie Zakładu „Orli Staw” oraz Stacji Przeładunkowej Odpadów Komunalnych w Sieradzu działają nowoczesnie wyposażone obiekty edukacyjne (ścieżka edukacyjna oraz salka edukacyjna). Co roku odwiedza je kilka tysięcy osób.

Nowe projekty

W ramach realizacji przedsięwzięcia polegającego na „Modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej Związku – budowie zakładowego systemu oczyszczania ścieków w ZUOK Orli Staw” nadal realizowany jest projekt polegający na „Zaprojektowaniu i budowie oczyszczalni ścieków w ZUOK Orli Staw”. Kompleksowa instalacja do oczyszczania ścieków przemysłowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą wybudowana została w technologii odwróconej osmozy, a jej wydajność wynosi średnio 36 m³/dobę.

Aktualnie Związek realizuje projekt pn. „Modernizacja gospodarki odpadami ZKG – rozbudowa systemu energetycznego w celu wykorzystania zielonej energii oraz rozbudowa zaplecza techniczno-administracyjnego ZUOK Orli Staw”. Projekt ten swoim zakresem obejmuje m.in.:

- ▶ rozbudowę budynku portierni/wagi,
- ▶ budowę garaży dla pojazdów ciężarowych i warsztatu zaplecza technicznego, wraz z instalacją fotowoltaiczną i magazynem energii,
- ▶ budowę placu magazynowo-parkingowego,
- ▶ budowę dodatkowego zbiornika szczelnego na wody opadowe i roztopowe,
- ▶ budowę dodatkowego zbiornika szczelnego na odcieki,
- ▶ budowę dodatkowego zbiornika bezodpływowego na ścieki bytowe,
- ▶ budowę dodatkowego zbiornika biogazu oraz pofermentatu ciekłego.

Termin zakończenia inwestycji planowany jest na początek 2026 roku.

Piotr Szyszkiwicz

Dział Edukacji i Informacji Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw”